

A tévé elnöke lemondott. C'est la vie. Elnökök jönnek, elnökök mennek, a tévé marad. Már ami. Mert a műsorok is fogynak. Legutóbb a Vízöntő című éjszakai műsor talpára kötöttek útilaput. Az új kor hajnalán új szelek fújnak. Bár a tévében ez az új kor nem egészen azzal kezdődött, hogy a new age-műsort kipenderítették.

Bevallom, nem nagyon értem a műsor-egyelés vezérlőelvét. Valójában nem sok információnk van a műsorok nézettségéről, holott a mérések havonta zajlanak. Nem tudhatjuk, vajon a Vízöntő nézőinek számát mennyivel haladta meg a Törzsasztal közönségének száma. Ez utóbbi fölfuttatottal önálló műsoridő-tulajdonossá lépett elő az egykori ösztüzes riporter, későbbi Híradó-főszerkesztő. E jogosítvány nyilván bizonyos életkor és/vagy a tévé épületében eltöltött idő alapján jár. Törzsasztalához legutóbb a magyar értelmiséget nem igazán reprezentáló vendégeket hívott, hogy többek között a Nagy Testvérnél folyó választások apropóján kitárgyalják a valamikori szomszédot. A műsor után sem tudtam többet a várható oroszországi viszonyokról, de megtudtam, hogy némely maszek boltos nincs tisztában a szatócs fogalmának jelentésével. Mentségére legyen mondva, a fogalmak használata iskolázottabb szakértőknek sem megy mindig könnyen. A politikus, a közgazdász, a jogász, a két filozófus és a műsorvezető olyannyira meg volt illetődve egymástól (netán a témától?), hogy le-lecsukódó szemeik láttán a nézői is ásítózni kezdett. Sikerült olyan toleráns hangulatot teremteni, hogy még a volt képviselő is indulatok nélkül, alacsony vércukorszinttel vészelte át a csaknem egyórás műsort. Ez ugyebár a ló túlsó oldala, mivel gyakoribb az, hogy megveszekedett rivalizálásba kezdenek a meghívottak, és nem a mondanivaló tartalma, hanem az időegységre eső megszólalások száma válik fontossá.

Esetünkben azonban a műsorvezető minden verejtékcseppje ellenére alulmotiváltak voltak a résztvevők. Megértem őket. Az utóbbi öt évben annyit szerepeltek már, annyit beszéltek politikáról, annyit okoskodtak, hogy talán már saját hangjuk is a könyökökön jön ki. Rájuk férne egy kis hedonizmus. (Idős pszichológus mesterem mondta egyszer: „Kedvesem, nem szeretem a Tierschaut, én már nem akarok okos lenni. Hadd legyek végre hedonista!”) De talán nem kellene az élvezetekbe menekülniük, csupán egy kicsit magukba nézni. Vagy elmerülni a Vízöntőben. Ha netán újra mód nyílna rá.

Megértem őket azért is, mert aki nincs jelen a képernyőn, az nem létezik. Szerepelni muszáj, mert különben elmegy a hajó. Aki pedig elvéti a menetrendet, és lemarad a média zászlóshajójáról, az a kereskedelmi és kábeltévék bárkáira kénytelen fölkeredezkedni. A szereplési kényszerre rálegyinthetünk: emberi gyöngeség. Arra viszont nem, hogy a kormány erősen húz valamelyik irányba. Mert így könnyen előfordulhat, hogy index nélkül kanyarodik majd.

Vigasztalódnánk, hogy havonta eggyel több szabad vasárnap esténk lesz az új korban, Vízöntő nélkül. De már előre félünk, hogy helyette egy újabb beszélgető műsorral traktálnak majd bennünket. Erről az jut eszembe, amit népünk bölcs elnöke mondott egyszer a tévéről: ott van az a bizonyos gomb, meg kell nyomni. Ámen!

Zétényi Zoltán (Demokrata, 1996. január 11.)